

Inhoud

Ten geleide.....	11
Voorwoord.....	15

Hoofdstuk 1 **Een integrale rehabilitatiebenadering**

1.1 Een korte historie.....	19
1.2 De rehabilitatiebenadering: een rijke vijver	21
1.3 Definities en richtingen	23
1.4 Rehabilitatie als integrale benadering	25
1.5 Rehabilitatie richt zich op de hele persoon en het hele leven ..	27
1.6 Rehabilitatie richt zich op kwaliteit van leven	28
1.7 Rehabilitatie is een proces in drie dimensies	30
1.8 Het persoonlijke leven van de cliënt staat centraal	31
1.9 Rehabilitatie ondersteunt herstelprocessen	32
1.10 Een rehabilitatieproces speelt zich af in een triade.....	35
1.11 Rehabilitatie richt zich op persoonlijke en sociale rollen	36
1.12 De vijf pijlers van een rehabilitatieproces.....	37
1.13 Motivatie	38
1.14 Status	39
1.15 Vaardigheden	39
1.16 Sociale steun	40
1.17 Materiële steun	41
1.18 Rehabilitatie is gericht op emancipatie, normalisatie en participatie	43
1.19 De tien kernelementen van een integrale benadering samengevat	47

Hoofdstuk 2 **Persoonlijk-professionele hulpverlening**

De ontwikkeling van een samenwerkingsrelatie

2.1 Uitgangspunten	51
2.2 Begeleiding	53
2.3 Het 'gewoon doen' als professie.....	55
2.4 Een waardevolle relatie.....	57
2.5 Drie basisprincipes: holding, handling, object presenting	59
2.6 Gespreksruimte en Handelingsruimte	62
2.7 Systematisch vormgeven van een werkzame relatie	63
2.8 Communicatie: rekening houden met cognitieve functiestoornissen	65
2.9 Cognitieve problemen	66

2.10	Uitgangspunten voor de rol van hulpverlener	69
2.11	Roldifferentiatie: 11 rollen van de hulpverlener	71
2.12	Het vervullen van meerdere wisselende rollen.....	74
2.13	Begeleidingsstijlen	75
2.14	Communicatiestrategieën.....	80
2.15	Het eerste contact	87
2.16	Aansluiten bij omgangsrituelen	88
2.17	Bemoeizorg	89
2.18	Motiverende strategieën.....	90
2.19	Onderhandelen vanuit een dialooghuishouding	92
2.20	Creatief communiceren	96
2.21	Valkuilen	97
2.22	10 kernpunten voor een goede werkrelatie	102

Hoofdstuk 3 **Systematisch rehabilitatiegericht handelen**

3.1	Werken vanuit drie dimensies en zes fasen	105
3.2	De methodische benadering: een cyclisch proces	108
3.3	Kenmerken van methodisch werken	109
3.4	Verschillen in uitgangspunten	110
3.5	Sturingsprincipes vanuit de Integrale Rehabilitatie Benadering	111
3.6	SRH: grote cyclus en kleine cyclus.....	114
3.7	Oriëntatie- en kennismakingsfase	115
3.8	De inventarisatie- en analysefase	116
3.8.1	Inleiding	116
3.8.2	Vijf stappen	116
3.8.3	Verzamelen van informatie	120
3.8.4	Resultaat van de inventarisatie & analysefase	123
3.8.5	Hulpmiddelen in de inventarisatie- en analysefase	125
3.9	De doelstellingsfase	127
3.9.1	Algemene doelen.....	128
3.9.2	Specifieke doelen	130
3.9.3	Specifieke doelen verwijzen naar handelingsrichtingen.....	131
3.9.4	Starten met een doel van de cliënt	132
3.9.5	Cliënten en hulpverleners hebben verschillende doelstellingen	134
3.9.6	Starten met een doel gericht op crisisinterventie of behandeling.....	134
3.9.7	Resultaat van de doelstellingsfase.....	135
3.10	De planningsfase	136
3.10.1	Algemene en specifieke plannen	137
3.10.2	De inhoud van een zorg/begeleidingsplan	139
3.10.3	Resultaten van de planningsfase.....	147

3.10.4	Hulpmiddelen in de planningsfase	147
3.11	De uitvoeringsfase	148
3.11.1	Gewogen aanbod	148
3.11.2	Hulpmiddelen en resultaten.....	148
3.12	De evaluatie- en terugkoppelingsfase.....	151
3.12.1	Criteria.....	151
3.12.2	Doelgerichte evaluatie	153
3.12.3	Hulpmiddelen in de evaluatiefase	156

Hoofdstuk 4 **Een weg naar wens**

4.1	Methodische stappen	157
4.2	Aansluiten bij de wens.....	158
4.3	De betekenis van wensen	160
4.4	Domeinen en richting	160
4.5	Kennis samenhangende met een wens.....	162
4.6	Ondersteuningvragen	162
4.7	Mogelijkheden en belemmeringen	162
4.8	Het onderzoeken van persoonlijke criteria.....	170
4.9	Hulpbronnen onderzoeken	172
4.10	Stappen om de realiseerbaarheid van een veranderingsgerichte wens te onderzoeken	172
4.11	Van een wens een doel maken	173
4.12	Activiteiten plannen.....	174
4.13	Interventies	174
4.14	Vaardigheidsontwikkeling	175
4.15	Vormen van training	176
4.16	De methodiek van het actieplan.....	180
4.17	Geen (werkbare) wens.....	183

Hoofdstuk 5 **Psychosociale kwetsbaarheid**

5.1	Methodische stappen	185
5.2	Het kwetsbaarheidsbegrip	186
5.3	De relatie tussen ziekte en langdurige kwetsbaarheid	190
5.4	Het model van Wing en Brown	192
5.5	Mogelijke oorzaken	193
5.6	Het kwetsbaarheids-stress model	196
5.7	Cognitieve functiestoornissen	199
5.8	Bronnen van stress	203
5.9	Functionele beperkingen	204
5.10	Beperkingen in sociale rollen.....	208
5.11	Stress en coping	209

5.12	Diagnostiek van kwetsbaarheid	210
5.13	Kwetsbaarheid en diagnostiek van motivatie	214
5.14	Interventies	215
5.15	Fasering	215
5.16	Symptoommanagement	217
5.17	Medicatie management	217
5.17.1	Medische aspecten	217
5.17.2	Sociale aspecten	218
5.17.3	Begeleidingsmogelijkheden	219
5.17.4	De Libermanmodule 'Omgaan met anti-psychotische medicatie'	220
5.18	Psycho-educatie	221
5.19	Ontwikkeling van copingvaardigheden	221
5.19.1	Methodische stappen om copingvaardigheden te verbeteren..	221
5.19.2	Copingstrategieën: mogelijkheden.....	222
5.19.3	De Libermanmodule 'Omgaan met psychotische symptomen'	224
5.20	Het signaleringsplan	225
5.20.1	Inleiding	225
5.20.2	Methodische stappen	225
5.20.3	Monitoring	227
5.20.4	Resultaten	229

Hoofdstuk 6 **Sociale milieus in de GGZ**

6.1	Methodische stappen	231
6.2	Het belang van milieu- en netwerkgericht werken	232
6.3	Profiel van de milieubegeleider	233
6.4	Sociale milieus in de GGz	234
6.5	Een milieu / netwerk compenseert beperkingen	235
6.6	Een milieu vergroot mogelijkheden.....	237
6.7	De mens en zijn territoria	238
6.8	Ruimte, tijd en handeling	240
6.9	Omgevingsvitaminen.....	242
6.10	De structuur van de groep	243
6.10.1	De oppervlaktestructuur van de groep.....	243
6.10.2	Dieptestructuur	246
6.11	Sociale steun	246
6.12	Positieve aspecten van het wonen en werken in GGz-milieus	247
6.13	Normen, waarden en regels.....	247
6.14	Basis-aannames	249
6.15	Fasen in de ontwikkeling van groepen.....	250
6.16	Hoe ontwikkelen groepen in GGz-milieus zich?	252
6.17	Sociale steun in de groep	254

6.18	Communicatie en groepsdynamica	255
6.19	Besluitvorming	257
6.20	Milieugerichte diagnostiek	259
6.21	Een milieugericht zorgplan	261
6.22	Het oplossen van problemen binnen een groep.....	262
6.23	Begeleidingsinterventies	263
6.24	Werken met taakgroepen	265
6.25	Continuïteit van zorg	267

Hoofdstuk 7 **Netwerkgericht werken**

7.1	Methodische stappen	269
7.2	De sociaal netwerkbenadering	270
7.3	Kernbegrippen	270
7.4	Functies van een sociaal netwerk	271
7.5	Diagnostiek van het netwerk: de Maastrichtse Sociale Netwerk Analyse	272
7.6	Structuur van de betrekkingen.....	272
7.7	Sociale netwerk interventies.....	274
7.8	Samenwerking met familieleden en andere betrokkenen.....	276
7.9	Gezinsbegeleiding	278
7.10	Indicatie voor gezinsbegeleiding	279
7.11	Uitgangspunten voor gezinsbegeleiding	279
7.12	Psycho-educatie	280
7.13	Belangrijke punten.....	281
7.14	Werken met netwerkgroepen.....	283
7.15	Een maatje op maat	285
7.16	Tot slot.....	286

Hoofdstuk 8 **Arbeidsrehabilitatie en dagbesteding**

8.1	Methodische stappen	287
8.2	Kiezen, verkrijgen, behouden	288
8.3	Methodische hulpmiddelen	289
8.4	Aspecten van arbeidsrehabilitatie	290
8.5	Uitgangspunten	291
8.6	Ontwikkeling van arbeidsrehabilitatie	294
8.7	Methodieken	294
8.7.1	Transitional employment (TE)	295
8.7.2	Job-finding club	295
8.7.3	Supported employment (SE)	296
8.7.4	Program of assertive community treatment (PACT)	298
8.7.5	Boston University Psychiatric Rehabilitation model	299

8.8	Arbeidstrajectbegeleiding; een integrale benadering	300
8.9	Tussen GGz en maatschappij	302

Hoofdstuk 9 **Naar een rehabilitatiegerichte zorg**

9.1	Is rehabilitatie nieuw?	305
9.2	Domeinen in de langdurige zorg	307
9.3	Diensten en voorzieningen	309
9.4	Rehabilitatie als vakgebied?	313
9.5	Sleutelfiguren in de zorg	314
9.6	Casemanagement of persoonlijk begeleiderschap	316
9.7	De functie van teams	320
9.8	Organisatorische aspecten	322
9.9	Rehabilitatie als kwaliteitsbegrip	324

Literatuur	329
-------------------------	-----

Bijlage 1:

Fasen en stappen in de methodiek van het SRH	343
--	-----

Bijlage 2:

Casuïstiek ter illustratie methodiek SRH	347
--	-----

Trefwoorden	353
--------------------------	-----

Nuttige adressen	361
-------------------------------	-----

Index figuren	364
----------------------------	-----